

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDEKRE: EGY ÓRA
1 KORONA 80 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 5 KORONA,
FÉLÉVRE 10 KORONA, EGÉSZ ÉVRE 20 KORONA

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDÚS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Károly király megkezdte uralkodását

I. Ferenc József király temetése november 30-án lesz

I. Ferenc József már a múlté. Uralkodása, cselekedetei a történelemé, amely méltó magasságba fogja helyezni nagy alakját. Megdöbbenésünk, szívszorító fájdalomunk a hódolat és kegyelet nemes érzéseiben olvadt föl, amelyekkel a magyar nemzet minden fia a nagy halott ravatalát körülveszi. Még csak készítjük a sirt, amelybe a nagy halott testét elhelyezzük, de már szíveink mélyére zártuk az ő nemes, szép és hatalmas emlékét. A nemzet, a két birodalom temetésre készül, hogy átadja a nagy, a jó, a bölcs uralkodót a multnak.

Még gyászruhában sir a fájdalom és részvét, amikor belecsendül, belezúg a gyászolóknak csöndjébe a jövő férfias, erős hangja. Az új király a jelen népeihez szól azon a hangon, amelyen a nagy előd szólott hozzánk. Igazságosság, alkotmány és törvénytisztelet, jogegyenlőség, a népek erkölcsi és anyagi javainak előmozdítása, szabadság és jogrend, a munkás becsületes munkája gyümölesének biztosítása és mindenekelőtt a béke áldásainak megszerzése: ezek azok a szavak, amelyek füllünkbe csengenek a temetési hangulaton át az új uralkodó ajkairól. Biztató, reményteljes jövőt mutató szavak ezek, amelyek egy királynak a Mindenható tanúságra hívása mellett mondott szavai.

A gyász fájdalmát enyhítik e királyi kijelentések. És újra a ravatal felé kell fordulnunk, a multba költözött nagy uralkodó felé, hogy ezekért is neki adjunk hálát és rebesztünk köszönetet, mert ő volt a mintakép, a melyről az utód a lelkében élő uralkodói érelyeket és az uralkodói hivatásról vallott magasztos fölfogását kiformalta. A nagy elődöt akarja követni az utód, az ő nyomdokain akar haladni s ezért hisszük, bizunk, hogy a béke áldásosan termékenyítő idejében ismét boldogok leszünk, mint a nagy uralkodó béke-uralkodása idején.

Az ő szelleme hatja át a jelent és az ő szellemének, emlékének fénye világítja meg azt az utat, amelyre most utódja lépett és a melyen a népek iránti szeretettel akar nyomdokaiba lépni Károly király I. Ferenc József királynak. Ez az ut az, amelyen a hazaszereztől áthatott nemzetek boldogulásához, boldogságához és ahoz a magaslatához vezet, a melyre Ferenc József király az egész világ tiszteletében emelkedett és amelynek végéhez érve, teljes biztossággal mondhatta el, hogy nyugodt lelkiismerettel lép a Mindenható trónja elé.

Az új király proklamációja

Budapest, november 22. A hivatalos lap ma este rendkívüli kiadásban jelent meg, amely a következőket tartalmazza:

Ő császári és apostoli királyi Felsege a következő legfelsőbb királyi kéziratot méltóztatott legkegyelmesebben kiadni:

Kedves gróf Tisza!

A kormányzást a mai napon átvettem és megerősítem Önt és a magyar minisztérium többi tagját állásukban.

Egyszersmind megbízom Önt, hogy a Népeimhez intézett idezárt proklamációt közhírré tegye.

Kelt Bécsben, 1916. november 21-én.

KÁROLY s. k.

Gróf Tisza István s. k.

Népeimhes!

Házammal és hű népeimmel együtt mély megindulással megrendülve állok ama nemes uralkodó ravatalánál, aki közel hetven éven át viselte gondját a monarchia sorsának.

A Mindenható kegyelme kora ifjúságában hívta trónra Öt és erőt adott neki, hogy késő aggkoráig, sulyos emberi szenvedésektől meg nem ingatva és meg nem törve, kizárólag uralkodói tiszte és népeinek forró szeretete által eléje szabott kötelességeinek szentelje magát. Az ő bölcsesége, belátása és atyai gondoskodása alkotta meg a békés együttélés és a szabad fejlődés állandó alapjait; sulyos zavarok és veszélyek közül, jó és rossz időkön át ő vezette Ausztria-Magyarországot a béke hosszú, áldásos idején keresztül a hatalomnak arra a magas polcára, amelyen ma, hű szövetségesekkel karöltve állja a harcot a mindenfelől rátörő ellenséggel szemben.

Az ő művét kell folytatnom és befejeznem.

Viharos időben lépek őseimnek fenkölt Elődöm által teljes fényében Reám hagyott tisztos trónjára. A cél nincsen még elérve, nem tört még meg ellenségeimnek az a balhiedelme, hogy támadásaik folytatásával legyőzhetik, sőt szétrombolhatják a monarchiát. Egynek érzem magam népeimmel abban a hajthatatlan elhatározásban, hogy végigküzdjem a harcot olyan béke kiküzdéséig, amely biztosítja a monarchia fennállását és a zavartalan továbbfejlődés szilárd alapjait. Büszke bizalommal számítok rá, hogy hős vőlelőm, népeim áldozatkész hazaszeretetére támaszkodva, hű fegyverbarátságban a szövetséges haderőkkel, Isten segélyével vissza fogja verni az ellenség összes támadásait és győzelmes befejezéshez juttatja a háborút.

Éppen olyan megingathatlanul bizom abban, hogy monarchiám, amelynek hatalma a benne egyesült két államnak régi törvényekben megirt, harcban és veszélyben újra megpecsételt, elválaszthatlan sorsközösségében rejlik, be- és kifelé megédzve és megerősödve fog ebből a háborúból kikerülni. És bizom abban is, hogy az összetartozandóság tudatától és mély hazaszeretettől áthatva, a külellenség leverésére áldozatkész elszántsággal egyesült Népeim együtt fognak működni a békés erőtől és megújulás munkájában is, hogy a belső virágzás, fejlődés és megerősödés korszakát biztosítsák a monarchia két állama s a hozzájuk csatolt tartományok: Bosznia és Hercegovina számára.

Amidőn az Ég kegyelmét és áldását kérném Magamra, Házamra és szeretett Népeimre, a Mindenható színe előtt fogadom, hogy az Őseim által reámhagyott örökségnek hű sáfárja leszek. Mindent meg akarok tenni, hogy mielőbb elmúljanak a háboru áldozatai és borzalmai; újból meg kívánom Népeimnek szerezni a béke áldásait, amint ezt fegyvercink becsülete, államainak és hű szövetségeseimnek létérdeke és ellenségeink daca megengedi. Népeimnek igazságos, szeretetteljes fejedelme akarok lenni; az alkotmányt és törvényt tiszteletben kívánom tartani. Gondolom akarok lenni; az alkotmányt és törvényt tiszteletben kívánom tartani. Gondolom

dosan fogok örködni a jogegyenlőség felett. Állandó törekvésemet Népeim erkölcsi és szellemi javának előmozdítására, a szabadság és a jogrend oltalmára és arra irányítom, hogy a társadalom munkás tagjai számára becsületes munkájuk gyümölcsét biztosítsam.

Elődömtől örökölt drága örökségem a korona és a nép kölcsönös ragaszkodása és bizalma is. Magasztos, de sulyos uralkodói hivatásom kötelességeinek teljesítéséhez ebből merítek erőt. Ausztria-Magyarországgal elpusztíthatatlan életteréjébe vetett hittel, Népeim iránt érzett mélyes szeretettel áthatva, állítom életemet és minden erőmet a magasztos feladat szolgálatába.

Kelt Bécsben, 1916. évi november 21-én.

KÁROLY s. k.
Gróf Tisza István s. k.

Ferenc József halála

A király utolsó órái

Bécs, november 22. A *Korr. Wilhelm* jelenti: A királynál tegnap magas láz lépett föl. Este 6 órakor az uralkodó arra kérte környezetét, hogy fektessék ágyba. Ekkor öntudata már kezdett zavarossá válni. Ő felsége az ágyban nyugodtan viselkedett és fájdalomról nem panaszkodott.

Este 7 órakor az orvosok a mélyen alvó király ágyához léptek és megdöbbenéssel konstatálták, hogy a *katasztrófa bekövetkezése rövid idő kérdése*. Nemsokára *Seidl* udvari plébános feladta a királynak az utolsó kenetet az uralkodóház tagjainak jelenlétében. Az uralkodóház és az udvartartás tagjai körülállották a haldokló király ágyát. Este 9 órakor megállapították, hogy a király szíve megszünt dobogni. Halk zokogás volt hallható a teremben.

Craiova bevételének híré még tudatták a királylyal

Bécs, november 22. A király tegnap délután többször érdeklődött a harctéri események felől. *Környezete még jelenthette neki Craiova elfoglalását*, aminek a király láthatólag megörült.

A halál oka

Bécs, november 22. A király halálának okául hivatalosan *szívbenulást* állapítottak meg, orvosi körök szerint azonban *mellhártyagyulladás* is konstatáltak.

A holttest bebalzsamozása

Bécs, november 22. A halál bekövetkezése után a király fejét magas ványosra fektették, a kezét összetették a mellén és egy ezüst gyöngyvirágot tettek a kezébe, gyöngyvirágot és rezedát hintettek reá. Ezek voltak a király kedvenc virágai.

Még az est folyamán megjelent a schönbrunni kastélyban a hatósági orvos, Bécs városnak egyik tisztviselője és megtörtént a *holtta nyilvánítás*. A holtta nyilvánítási iratot a kabinetiroda igazgatója és a külügyminiszter is aláírta.

Ma délelőtt megtörtént a király holttestének bebalzsamozása. A király szívét egy ezüst serlegbe, a belső részeket egy rézüstbe zárták.

A ravatalt a schönbrunni kastély hálószobájában állították fel. Hófehér lepel takarja a halottat állig. Az arca nyugodt, mintha csak aludnék, de sápadt és szinte pergamentszerű.

A király temetése

Bécs, november 22. Az elhunyt király *végrendeletét* ma délben bontották föl *Károly* király jelenlétében. A végrendeletben *Ferenc József* király megtette végső intézkedéseit magánvagyonáról, hagyományokat tesz és *temetésére* vonatkozólag is intézkedett.

A temetés november 30-án, a jövő csütörtökön lesz, spanyol ceremónia szerint. — A holttestet a Hofburgból a *Szent István templomba* viszik, ahol *Pfiff* bíboros bécsi herceg-érek beszenteli, azután a kapucinusok sirboltjában helyezik örök nyugalomra.

Az eddigi hírek szerint a temetésen személyesen résztvesznek: *Vilmos* német császár, *XIII. Alfonzo* spanyol király, *Lajos* bajor király, *Frigyes* szász király, *Ferdinánd* bolgár király, *Vilmos* württembergi király, a török trónörökös, számos német fejedelem és *Hin-*

denburg vezértábornagy, a német nagyvezérkar főnöke.

A temetés előtti két napon a közönséget be fogják bocsájtani a ravatalhoz.

Bécs, november 22. Ma este az uralkodóház tagjainak jelenlétében a halottas szobában csöndes ájtatosság volt. A holttestet hétfőn fogják átszállítani a Burg kápolnájába. Az ünnepélyes beszentelést *Pfiff* herceg-érek fogja végezni fényes segédlettel.

Bécs, november 22. *Vilmos* császár szerdán érkezik Bécsbe. — Számítanak rá, hogy *Lajos* bajor király és az összes bajor hercegek, köztük az elhunyt király veje, *Lipót* herceg vezértábornagy is megérkeznek.

József főherceg Bécsben

Budapest, november 22. *József* őherceg ma délután 5 órakor *Augusta* őhercegné szonnyal Bécsbe utazott.

Tisza Bécsben

Bécs, november 22. *Tisza* István gróf miniszterelnök ma reggel 8 órakor feleségével és *Roszner* Ervin báróval, a király személye körüli miniszterrel Bécsbe érkezett és a Magyar Házban szállott meg.

Roszner Ervin báró miniszter elmondta egy hírlapíróknak, hogy a tegnap délutáni minisztertanácson kapták a hírt, hogy a király állapota rosszabbra fordult. *Tisza* miniszterelnök indítványára elhatározták, hogy csak a legfontosabb ügyeket fogják elintézni. — Este 10 órakor azután jelentés érkezett a külügyminisztériumból, hogy a király meghalt.

A király halálának közjogi következményeiről a miniszter annyit mondott, hogy a magyar, az osztrák és a közös miniszterek az új uralkodó rendelkezésére fogják bocsátani állásukat.

Tisza István gróf miniszterelnök nemsokára Schönbrunnba hajtatott.

Németország részvéte

Bécs, november 22. *Bethmann-Hollweg* birodalmi kancellár és *Burián* István báró külügyminiszter a király elhunyt alkalmából táviratot váltottak.

Berlin, november 22. *Bethmann-Hollweg* kancellár ma délelőtt megjelent *Hohenlohe* herceg osztrák-magyar nagykövetnél és kifejezte előtte a német kormány részvétét. Egymásután érkeztek a nap folyamán a nagykövetségre az államtitkárok, a követek, a diplomáciai kar tagjai és kifejezték részvétüket.

Berlin, november 22. *Ferenc József* király halálának hírére *Vilmos* császár a nagy főhadiszállásról Berlinbe érkezett.

A gyász Budapesten és Bécsben

Budapest, november 22. A király elhunyt alkalmából az egyetemek összes fakultásain egyelőre elmaradnak az előadások.

Az állami színházak: a temetés utáni napig zárva maradnak s egyelőre a magánszínházakban sem játszanak.

A Magyar Tudományos Akadémia és a Kisfaludy-Társaság pénteken teljes ülést tartanak.

A m. kir. közigazgatási bíróság ma délelőtt teljes ülést tartott, amelyen *Wlassics* Gyula elnök mondott gyászbeszédet a királyról.

Bécs, november 22. A király halálának hírére az egész város gyászpompát öltött. A színházak és a mulatók további intézkedésig zárva maradnak.

Lovas-szobrot a királynak

Budapest, november 22. A lapok megpendítik az eszmét, hogy a *Lengyelországból zsákmányolt ágyukból lovas-szobrot állítsanak a királynak Budapesten, a parlament előtti téren.*

Károly király trónralépése

Bécs, november 22. Őfelsége halála után a kis csarnokban összegyűltek az udvari, állami, katonai méltóságok. Röviddel ezután megjelent *Károly Ferenc József* trónörökös, a kinek a kabinetiroda igazgatója már előbb átnyújtotta a kulcsokat. *Burián* István báró külügyminiszter megszólított intézett a trónörököshöz. Rövid szavakban tudatta Ő felsége halálát és tolmácsolta a monarchia alattvalóinak részvétét, mire a trónörökös meghatottan válaszolt.

A külügyminiszter újból előlépett és ezeket a szavakat intézte a trónörököshöz:

— *Kérem császári és királyi Fenségedet, kegyeskedjék nyilatkozni, hajlandó-e a rászármazott trónt, melynek egyedüli jogos örököse, átvenni, illetőleg kormányra lépni?*

Ünnepies csend közepette jelentette ki a trónörökös, hogy a mindenható Isten rendelete szerint az élők sorából a király elhivatván, *el van határozva rászármazott örökét, a trónt átvenni és az uralkodói legfőbb hatalmat elfogadni.*

A külügyminiszter most újból előlépett, háromszori meghajlással hódolt és kérte az új király legmagasabb rendelkezéseit. A király kijelentette, hogy a méltóságok esküjének megújítását elengedi. Ezután egyenkint megszólította az udvari és állami méltóságokat, majd fölszólította őket, hogy a szükséges intézkedéseket tegyék meg és terjesszék elébe jelentéseiket.

Bécs, november 22. *Károly király a mai napon átvette az uralkodást.* Délelőtt megjelentek Schönbrunnban az udvari méltóságok és a vezető állásban levő tábornokok. A *manifestumot*, amellyel a király bejelenti a monarchia népeinek az uralkodás átvételét, az elmúlt éjszaka szövegezték meg.

Tisza az új királynál

Bécs, november 22. (Bud. Tud.) *Károly király ma délelőtt kihallgatáson fogadta Tisza István gróf miniszterelnököt.*

Bécs, november 22. *Tisza* István gróf miniszterelnök holnap még Bécsben marad, azután visszatér Budapestre.

Az országgyűlést egybehívták

Budapest, november 22. *Hazai* Samu báró honvédelmi miniszter és *Apponyi* Albert gróf a képviselőház egybehívása tárgyában tanácskozást folytattak. Később az ellenzék vezetői megjelentek *Szász* Károly képviselőházi alelnöknél és fölkérték, hogy *hívja egybe a képviselőházat*. *Szász* Károly kijelentette, hogy a kérésnek engedni fog s a képviselőházat legközelebb egybehívja.

Budapesti tudósítónk későbbi távirata jelenti: *Szász* Károly képviselőházi alelnök szombaton délutánra magához kérte a pártok vezetőit, hogy megbeszélje velük a képviselőház ülésének lefolyását. *A Ház elnöksége a képviselőházat hétfőn délelőtt 10 órára egybehívta.* Ugyanaznap délután 4 órára egybehívták a főrendiházat is.

Közös minisztertanács

Bécs, november 22. Ma délután a külügyminisztériumban *Burián* István báró külügyminiszter elnöklésével *közös minisztertanács* volt, amelyen *Tisza* István gróf és *Körber* Ernő dr. miniszterelnökök is résztvettek.

Változások az udvarnál

Bécs, november 22. A király temetése után néhány magas udvari méltóság meg fog

válni állásától, ezek között *Montenuovo* herceg első főudvarmester, *Kirleszki* báró udvari gazdasági igazgató, *Nepallek* főszertartásmeister, *Paar* gróf és *Bollras* báró főhadsegédek.

A gyászoló Debreczen

A mai reggeli lapokból tudta meg Debreczen egész lakossága a király haláláról szóló lesújtó gyászhirot és csakhamar a középületeken megjelentek a gyászlobogók. A város életének minden vonatkozásában megérezhető volt a nyomasztó hangulat, amely mindenki lelkét elfogta. A hivatalok, hatóságok és testületek siettek mély gyászuknak kifejezést adni s a város rövidesen a gyász jeleit viselte magán. Este a kirakatokban az elhunyt uralkodó gyászkeretes arcképe jelent meg s ahova a szem tekintett, mindenütt a legmélyebb gyászt látta.

A városi tanács gyásza

A városi tanács ma délelőtt *Márk* Endre udvari tanácsos polgármester elnökle alatt ülést tartott, amelyen a következő határozatot hozta:

Addig is, míg a felsőbb helyről az idevonatkozó utasítások és rendelkezések megérkeznek, a tanács a vendéglőkben, kávéházakban és minden más nyilvános helyen a hangos mulatozást és zenélést tiltja. A színházi és mozielőadások tartását beszünteti. Elrendeli, hogy az alsófokú oktatási intézetekben a tanítás időlegesen beszüntetessék. Megkeresi a helybeli középfokú oktatási intézetek igazgatóságait, hogy addig is, míg idevonatkozólag felsőbb helyről megfelelő intézkedés nem történik, intézeteikben a tanítás időlegesen szüntessék be. — Felkéri a város lakosságát, hogy a mélységes gyász külső jeléül gyászlobogókat tűzzenek ki.

A középületekre és igen sok magánháza már ki is tűzték a gyászlobogót.

A tiszántúli egyházkerület gyásza

A tiszántúli református egyházkerület mai közgyűlése hódolatteljes meghatottsággal adott kifejezést mély gyászának. A közgyűlés megnyitása után *Baltazár* Dezső dr. püspök a következő gyönyörű, magasztos érzésekkel telt imát mondta:

Életnek és halálnak Ura! Mennyei édes Atyánk! Mélységes gyászban seregletünk össze te előtted. Szívünket megszorítottad a fájdalommal, elménket megbénítottad a vesztéssel és szomorúság jött el hozzánk. Elvetted, Uram, a fejünk igazi koronáját. Koporsóba tetted a trónjád a mi fejedelmünket, aki nekünk nagy volt, mert igazságunkat megértette, békességünket munkálta s nem zárta el tőlünk, ami hasznunkra való volt. Magyar református Sionunknak is sok nyomorúsággal és szenvedéssel sötét multját ő általa, az ő megértő atyaszíve és igazságos lelke által engesztelted ki. Gyászkönyvünk, bánatunkban, fejedelmi atyánk ravatala felett is hálát adunk, Uram, tenéked, hogy adtad és idáig is megtartottad őt nekünk. De egyébként is, mindenható Isten, mennyei Atyánk, hálát adunk tenéked, hogy elkezdted megmutatni nekünk a te nagyságodat és hatalmas kezdetet. Bizony, nincsen olyan erő mennyen és földön, amely cselekedhetnék a te cselekedeteid és hatalmad szerint. Avagy nem a világ legnagyobb hatalmasságai tusakodnak-é vesztünk ellenünk és nem szégyenülnek-é meg a te paizsod előtt, amelyet védelmünkre ragadtál elő? Avagy lehet-é bölcsesség, tudomány, fegyver, egyezség és szövetség, amely elfordíthatná a te szabadtókarodat, mikor mentésünkre felemelted? Nagy vagy te, Uram, minden erőddel és cselekedeteiddel egyben. Nagy és hatalmas, jó és kegyelmes, igaz és szent minden tanácsaidban és végezésaidban. Járulunk ezért tehozad nagy alázatossággal, bizodalommal és erős reménységgel még a mostani világháborúságok, égrengek és földindulások, hegymúlások és fundamentum-bedőlések idején is. A sok próbáltatásban is érezzük rajtunk a te felmagasztalásod ihletét. Avagy nem felmagasztalás-e, amikor eljöttél, hogy válassz mibennünk népet más nemzetségek közül kísértésekkel, jelekkel, csodákkal, haddal, hatalmas kézzel, kinyujtott karral és nagy rettenetességek által, amiképen

cselekedted ezt miérettünk, magyar hazánkért s benne magyar református egyházunkért.

Bizunk Uram most is, bizunk ezután is, mint eddig mindig tebenned. Reménységünk egyedül tebenned vagy. Ne engedd meg-szégyenülni családunkkal.

Ha a habok csapdosása s a szélvész zúgása nem tudta is eddig kétségbeesett kiáltásra venni szánkat, ne kísértsd Uram tovább gyarló erőnket. Vidd el fejünk fölül a veszedelmeket, a vérontásnak szörnyű kutféjét rekeszd el, a haragot szégyenítsd meg, ostorozd meg a törvényed ellen tusakodó hatalmasságokat. Az evangélium diadalát vidd teljességre e világon s eme te művednek szentelj szolgáláiv itt mindnyájunkat, hogy lehessünk méltók a te dolgaiddal foglalatoskodásra, olyan hit által, mit a szeretet cselekedetei bizonyítanak. Ámen.

Meghatottságtól megindulva hallgatták meg az imát a közgyűlés tagjai.

Degenfeld József gróf főgondnok a következő megnyitó beszédet tartotta:

Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés!

Meghatottan, szomoru szívvel jelentem be azt az óriási csapást, amely hazánkat, egyházunkat, minket ért. A mi bölcs, agg, dicsőségesen uralkodó királyunk tegnap este 9 órakor elhunyt. Ez a nagy csapás, bár az emberi élet utolsó éveit élte, váratlanul jött. Hozzá voltunk már szokva, hogy minden bajiál megküzdött. Váratlanul jött, mert akit szeretünk, annak halálát nem akarjuk elhinni. De ő is ember volt. Indítványozom, hogy a miniszterelnök ur utján fejezzük ki részvétünket és a gyász jeléül tanácskozásunkat délután 2 óráig függeszük fel.

A közgyűlés tagjai állva hallgatták a főgondnok szavait s megilletődéssel fogadták el az indítványt, amelynek alapján a közgyűlés a következő táviratot küldte el:

Gróf Tisza István miniszterelnök urnak Bécs.

Tiszántúli református egyházkerületünk mai napon összehívott közgyűlése mély megilletődéssel vette Felsőes Urunk gyászos elhunytának híreit. Gyásza és kegyelete jeléül gyűlést elnapolva, kéri Excellenciádat, hogy az egyházkerület közönségének alattvalói gyászát, áldott lelkü királyunk emléke iránt soha nem szűnő kegyeletet és hódolatát illetékes helyen kifejezésre juttatni méltóztassék.

Baltazár Dezső dr. püspök,

Gróf Degenfeld József főgondnok,

Az elnökség nyomban intézkedéseket tett, hogy a reformátusok gyásza az egész kerületben méltó módon kifejezésre jusson, ezért a következő körlevelet küldte szét:

A tiszántúli református egyházkerület Nagytiszteletű Lelkesi Hivatalainak.

Súlyos csapást mért ránk az Ur akaratja a különben is erős próbáltatások között királyunk halálával. Nagy volt az Ur előtti alázatosságban, a békesség keresésében és az irántunk való jószágban. A gyász közvetlen lesújtó hatása alatt meg sem tudjuk még mérni a vesztéset. Azt, aki sok elnyomott igazságunkat visszaadta, azt, akinek karjának védelme alatt erősödöttünk, áldjuk, de gyászoljuk is halálában. A gyászolás ünnepélyes kifejezésre juttatásának egyöntetisége érdekében a Debreczenben tartózkodó esperesi karral együtt a következőket rendeljük:

1. Minden egyházi és iskolai épületre vonassék fel a gyászlobogó s ott maradjon a nagy király temetése utáni napig.
2. A temetés napjáig mindennap déli 12 órakor gyászharangozás tartassék fél óra hosszat.
3. A temetés napján presbiteri gyűlés tartassék, amelyen az elhunyt fejedelemtől történjék emlékezés.
4. A temetés napján és órájában templomi gyászistentisztelet tartassék, melyet temetési harangozás vezet be s melyre a helyi polgári, katonai hatóságok és egyéb testületek meghívandók.
5. A temetés napján az iskolai tanítás szüneteljen.
6. A végtisztességtétel alkalma a november hó 26-iki vasárnap iistentiszteletkor templomi szöszékből meghirdetendő.
7. Temetés után alkalmas időben az iskolákban emlékünnepelet tartandó jó királyunk

felőli emlékezéssel. A jövőd is Isten kezében van, akinek kegyelmébe ajánlom a gyülekezeteket.

Debrecen, 1916. november 22. Atyafiságos szeretettel

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

A bíróságok gyásza

A debreceni bíróságok is kivették részüket az általános gyászból. A törvényszék és írásbíró *Kesserü* Lajos dr. kir. törvényszéki elnök elnökle alatt teljes ülést tartott, amelyen *Kesserü* Lajos dr. megindult hangon beszédet tartott és rámutatott azokra a nagy és ritka uralkodói erényekre, amelyekben I. Ferenc József bővelkedett. Oszlópa volt a békének, amelyen egész életén át munkálkodott. Évtizedeken át megővta népei számára a békét, amelynek idejében életre kelt az alkotmányosság, a jog uralma és ezek hatása alatt a bíróságok mai szervezete. A bíróság tagjai meghatott figyelemmel hallgatták az elnök szavait.

Valószínű, hogy a bíróságok, míg a király a ravatalon fekszik, nem tartanak nyilvános ülést, ezirányban azonban még nem történt intézkedés.

A debreceni egyetem gyásza

Az egyetemi tanács mai rendkívüli tanácsülésén *Láng* Nándor dr. rektor meghatottan adott kifejezést annak a mélységes fájdalomnak, melyet egyetemünk királyi alapítójának, *I. Ferenc Józsefnek* az egész nemzetet gyászba borító elhunytá fölélt érez. Az egyetem tanácsa elhatározta, hogy elhunyt nagy királyunk emléké hálás kegyelettel örökíti meg jegyzőkönyvében, az új uralkodóhoz részvét-táviratot intéz. Gyászának külső jeleként az egyetem összes helyiségeire gyászlobogót tűz, ma és a temetés napján az előadásokat szünetelteti, hasonlóképen nem tartja meg a Népszéri Főiskolai Tanfolyam e heti előadásait. A király temetésén képviselteti magát; a helyben tartandó gyászistentiszteleteken az egyetem tanári kara és hallgatósa testületileg résztvesz. A temetés után Ófelsége emlékére gyászünnepelet rendez, melyre az egyházi, polgári és katonai hatóságok fejeit és képviselőit meghívja; végül pedig gondoskodik arról, hogy az új egyetem dísztermében Ófelsége, egyetemünk alapítójának emléke megörökíttessék.

A tanács üléséből a következő táviratot küldte Bécsbe:

Ö Császári és Apostoli Királyi Felsőségének Wien.

A debreceni m. kir. tudományegyetem tanácsa alattvalói hódolattal kéri Császári és Apostoli Királyi Felsőségedet, hogy megdicsőült nagy Elődének, egyetemünk királyi alapítójának, *Első Ferenc József* Ófelségének gyászos elhunytá fölélt érzett hazafiai mélységes fájdalmát és a legfelsőbb uralkodóház nagy vesztésében való hódolattal teljes részvétét legkegyelmesebben tudomásul venni méltóztassék.

Egyetemünk tanácsa egyuttal a legmélyebb hódolattal jelenti törhetetlen hűségét és alattvalói ragaszkodását Császári és Apostoli Királyi Felsőség legmagasabb személye iránt és kéri a Mindenható, hogy Felsőség uralkodására szent kegyelmét áarassa.

Dr. Láng Nándor,
az egyetem e. i. rektora.

Cs. és kir. katonai tartalék élelmezési raktár.

ÉRTESÍTÉS.

A hadikincstár korpát, zabdarát, répaszéletet, cukortakarmányt, stb.

lőkészersültté, préselt takarmányá és vegyes száritott takarmányá

szándékozik feldolgoztatni.

A feldolgozásra vonatkozó ajánlatok folyó évi november 27-én délelőtt 9 óráig a Csász. és Kir. Hadügyminiszterium XII. ügyosztályához (Wien, I. Stubenring No. 1.) adandók be. Közelebbi felvilágosítás nyerhető a

Cs. és kir. katonai tartalék élelmezési raktárnál, Debrecen (Aruraktár).

Az Olt völgyében folytatjuk az előnyomulást

Craiova elfoglalásának részletei — Kampolungtól északra visszavertük az oláhokat — A központi hatalmak követői elhagyták Athént

A román háború

Höfer jelentése

Budapest, november 22. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése a Románia elleni harcveronáról:

Krajovát rövid harc után elfoglaltuk.

A románok az Oltnak mindkét oldalán tovább hátrálnak.

Kampolungtól északra az ellenségnek minden arra irányuló kísérlete, hogy elkeseredett támadásokkal sikert küzdjön ki, ismét eredménytelen maradt.

Egyébként a keleti harcveronalon nem történt fontosabb esemény.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, november 22. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése:

Kampolungtól északra a románok megismételték hiábavaló támadásaikat a német és osztrák-magyar harcveronalon ellen.

A vöröstoronyi szoros-utnál és az Olt folyó oldalvölgyéig harcok közben tért nyertünk. A megvert ellenség ellenállását szuronytámadással és lovasrohammal rövidesen letörve, észak felől nyugat- és keletporoszországi gyalogság, nyugat felől pedig öfelsege a királyné vértesszerevének egy százada nyomultak be elsőnek a német csapatok közül Krajovába.

Mackensen vezértábornagy hadcsoportja: Dobruzsában a tengerpart közelében előtéri harcok. A Dunánál helyenkint tüzvérségi tűz.

LUDENDORFF,
első főszállásmester.

Az orosz háború

A német jelentés

Berlin, november 22. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a keleti hadszíntérről:

Rigától délnyugatra német népfelkelők rohamcsoportja az orosz állásokból, saját vesztesége nélkül, 33 foglyot és 2 gépfegyvert hozott be. Egyébként a tengertől a Kárpátok brassói környékéig nem volt nagyobb harci tevékenység.

LUDENDORFF,
első főszállásmester.

Az olasz háború

Höfer jelentése

Budapest, november 22. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az olasz hadszíntérről:

A helyzet változatlan.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A belga-francia harctér

Berlin, november 22. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a nyugati hadszíntérről:

A ködös idő legnagyobb részben megakadályozta a harci tevékenységet.

A la basséei csatornától délre az anhalti 93. gyalogezred és a magdeburgi 4. utászászlóalj őrzései behatoltak az angol árokba és a védelmi művek szétrombolása után több mint 20 fogolyval és 1 gépfegyverrel tértek vissza.

A Somme-területen is a nap folyamán ugyancsak kisebb volt a tüzvérségi tüz és este is csak az Ancre két partján és a St. Pierre Vaast erdőnél lett erősebb. — Az angoloknak egy támadása Serrétől északnyugatra elhárító tüzünkben összeomlott.

LUDENDORFF,
első főszállásmester.

A balkáni harctér

Höfer jelentése

Budapest, november 22. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése a délkeleti hadszíntérről:

A helyzet változatlan.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, november 22. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése:

Macedon arcveronalon: Az Ochrida- és a Prespa-tó között, valamint a monastiri síkon az entente előcsapatai a német-bolgár állások körletébe jutottak. Paralovótól keletre gárdavadászaik visszahódítottak egy magaslatot, amelyet több erős támadással szemben megtartottak.

LUDENDORFF,
első főszállásmester.

Követeink elhagyták Athént

Athén, november 22. (Magyar Távirati Iroda.) A központi hatalmak követői kérték, hogy elutazásukat elhalasztassák, a kérést azonban visszautasították. A követeknek ma, szerdán el kellett hagyniuk Athént.

A királyhű csapatok szembeállnak az entente-csapatokkal

Athén, november 22. A helyzet váratlanul komolylyá vált. A királyhoz hű tisztek kijelentették, hogy erőszakkal fognak ellenállani, ha a király engedne az entente nyomásának. A csapatok készenlétben állanak.

A német esti jelentés

Berlin, november 22. A Wolff-ügynökség jelenti november 22-én este:

A Sommenál nem volt jelentős esemény. Orsovánál előrehaladtunk.

Monastirtól északkeletre az entente-csapatok erős támadásait visszavertük.

HIREK

— A tiszántúli egyházkerület közgyűlése. A tiszántúli református egyházkerület ma délelőtt kezdte meg őszi közgyűlését Baltazár Dezső dr. püspök és Degenfeld József gróf főgondnok elnöklése alatt. A délelőttöt a közgyűlés a gyásznap szentelte és érdemleges tárgyalás csak délután volt, amikor Degenfeld József gróf főgondnok hosszabb megnyitó beszéde után az előadók terjesztették elő javaslatukat az elnöki jelentésekre, konventi határozatokra, kormányleiratokra és az általános ügyekre vonatkozóan. A gyűlésen Baltazár Dezső dr. püspök megleghangu beszéddel, a közgyűlés tagjainak tüntető, leikes éljenzése és tapsai közt üdvözölte Degenfeld József gróf főgondnokot abból az alkalomból, hogy 20 év óta tölti be a főgondnoki tiszteletet, Degenfeld József gróf meghatóttan mondott köszönetet az ünneplésért. A közgyűlést holnap délelőtt folytatják.

— Jókai: A jövő század regénye, 9 kötet, 3-nak füzve 3 kor. 60 fill. Antalfynál, Szent Anna-utca 13.

Borbélyesség
felvétetik Möldnernél,
Kossuth-utca.

Kifutó fu
tisztességes családból,
előkelő üzletbe felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

Manikür
vibrációs szépségápolás,
ondolálás, hajfestés, hajpótlékek a legmodernebb kivitelben. Krámer Józsefné hölgyfodrász. József kir. herceg-utca 3. sz., a Katona-Otthon mellett.

Zálogécsulát,
törött aranyat, ezüstöt,
brillians ékszert veszek
és olcsón eladok. Krámer,
Arany Bika-bérbáz 3.

Megjelent

Uray Sándor ref. lelkész

Örökzöld koszorú

hőseink sírhalmára
vigasztaló és megnyugtató könyvecske

10-ik kiadása.

Aki ezt a nagy elterjedésű, gyönyörűen összeállított, egész vászonkötésben lévő, lelket felvidítő könyvet még nem szerezte be,

1 koronaért

megkaphatja kiadóhivatalunkban, Piac-utca 49.

**Aranyat-észűtöt,
brillianszókat, bármiről
szóló ralogécsulát) és egyéb
tárgyakat a legmagasabb
árban veszek. Meghívásra házhoz
is elmegegyek. Steiner
Mihály, Csokonai-u. 32.**

Öcska ölmet
bármily kis vagy nagy
mennységben vesznék
Kiadóhivatal.

Eladó kedvező fizetési
feltételek mellett:

Varga-kert, Keleti-sor 7.
szám alatt lévő 1 hold
föld körülkerített hel-
telek,

Sámsóni-uton a sorompó-
nál lévő új ház, — bolt,
koromsza és lakáshelyi-
ségekkel,

Geréby-telep, Kondor-u.
3. sz. alatt lévő három
szobából álló kis ház,
külön álló nyárikony-
hával, istálló, és barom-
fiókkal, valamint két
hold szőlő körülkerítve,

Halasi telep, Márton Kál-
mán-utca 62. sz. alatt
fekvő két szobás kis
ház, mely két utcára
nyílik,

Ujkeriben, az Andrássy-ut
40. szám alatt fekvő 1
hold szőlő, egyszobából
álló házzal,

Tégláskertben két da-
rabban egy-egy hold
területű szántóföld,

Kossuth-kertben 8 ka-
tasztrális hold szőlő.

Értekezhetni Debreceni
Gazdák Bankjában,
Kossuth-utca 17.

A Rosenberg Albert Özv. és Fiai-féle

H Á Z,

Ferenc József-ut 60. szám,
előnyös feltételek mellett, olcsó árért

azonnal eladó.

Értekezhetni a Központi Banknál.

Somossy László cég

Hajduvármegye szállítója

Megérkeztek

az őszi divat újdonságai

Női ruhakelmék — Bársonyok
Selymek — Velezek

óriási raktára!